

Witam 😊

PRACA DOMOWA NR (25-29.01.2021)

UWAGA!

Odpowiedzi na polecenia proszę zapisać w zeszycie, na kartach lub w postaci tekstu w programie Word. Proszę je odesłać na adres e-mail: m.tomporek@mos4.elodz.edu.pl lub przez komunikator Messenger do **1 LUTEGO 2021 r.** w postaci zdjęć (screenów) lub pliku tekstowego.

Brak pracy w terminie skutkuje oceną niedostateczną.

W razie problemów technicznych, osobistych i innych, proszę o kontakt.

Proszę wykonać następujące *polecenia z podręcznika* „Zrozumieć świat 2” Elżbiety Nowosielskiej i Urszuli Szydłowskiej:

Temat I: Zawsze możemy pomóc innym.

1. Przeczytaj tekst Heleny Szyjer „Nie mam dobrego serduszka” (fragmenty, strony 92-93, podręcznik), a **następnie wykonaj pisemnie polecenia pod nr 1-2.**
2. Napisz krótką informację o Janinie Ochojskiej, wykorzystując różne dostępne źródła informacji.
3. Zapoznaj się s tekstem Andrzeja Sobczaka „Przeżyj to sam” i odpowiedz na pytania pod utworem (strona 94, podręcznik, pytania nr 1-2).

Tutaj możesz wysłuchać piosenki „Przeżyj to sam” zespołu Lombard:

<https://www.youtube.com/watch?v=ZeE3wjUbiaA>

Temat II: Neologizmy w języku polskim.

1. Wpisz do zeszytu informacje o **neologizmach i ich rodzajach** (strona 182, podręcznik) i **wykonaj ćwiczenia nr 1-9** (strony 182-183, podręcznik).

W celu lepszego zrozumienia tematu polecam obejrzenie filmików:

- <https://www.youtube.com/watch?v=8QNSHm JiX0>

- <https://www.youtube.com/watch?v=fb8UMOUyYk>
- <https://www.youtube.com/watch?v=OWg2CsFc-6s>

92

Helena Szyjer

Nie mam dobrego serduszka (fragment)

Polska Akcja Humanitarna obchodzi w tym roku 20-letnią. Janina Ochojska, jej założycielka i szefowa, [...] jak pomagać, by nie pogłębiać biedy. [...]

50 złotych wystarcza na wyżywienie przez miesiąc w Afryce. A obraz „Pomarańczowe, czerwone, żółte” Marka Rothko [czyt.: rotko] został ostatnio sprzedany na aukcji za 86,9 mln dol. To 281 mln zł. Czy nie Pani czasami, że świat jest postawiony na głowie? Wierzę, że moglibyśmy rozwiązać wiele problemów innymi problemami głodu na świecie, gdybyśmy tylko mieli inne priorytety. Choć trochę. Dzisiaj produkujemy znacznie więcej żywności, niż potrzebuje cała ludzkość, a jednak codziennie prawie miliard ludzi głodnieje. Dzieje się tak z różnych powodów. Po pierwsze, żywność jest produkowana i dystrybuowana. Wykorzystujemy biedne społeczeństwa po to, żeby nam tańsze jedzenie. Drugi problem to brak dostępu do wody, który utrudnia rozwój rolnictwa w krajach, gdzie ludzie głodują z powodu suszy.

Na stronie internetowej PAH można znaleźć raport Oxfamu. Nazywa się [czyt.: grou], my to tłumaczymy jako PLON. Przedstawia plan, dzięki któremu możemy zapobiec głodowi na świecie. [...]

Priorytetem PAH są studnie głębinowe.

Tak. Woda. I to, co się z nią łączy, czyli sanitariaty i rozwój lokalnego rolnictwa. Marzy mi się, aby nasza organizacja potrafiła reagować na katastrofy w różnych częściach świata. [...] Marzy mi się też otwarcie misji w Korei Północnej. [...] W ogóle do trudnych miejsc, bo tam jest sens coś robić.

Takich zarzutów, jakie pojawiały się kiedyś, że jesteśmy za biedni, żebyśmy mogli coś zrobić, jest dziś coraz mniej. Niewątpliwie przez te 20 lat zmieniliśmy świat. [...] Marzy mi się, żeby poprzez kolejne 20 lat ta świadomość, że żyjemy w tym świecie, który możemy zmieniać pozytywnie, jeszcze bardziej się potęgowała. Widzę, że młodzież myśli inaczej. [...]

Jakie było Pani dzieciństwo?

Pochodzę z biednego domu, z problemem alkoholowym. [...] Ale też w tym czasie przeżyłam wiele trudnych chwil. Wychowałam się w sanatoriach, było o tyle dobre, że dorastałam wśród takich samych jak ja. Rosłam bez kompleksów. I pamiętam, że gdy w drugiej klasie podstawowej [...] wróciłam do domu i poszłam do normalnej szkoły, w

¹ polio – zakaźna choroba wirusowa; jej skutkiem bywa porażenie mięśni, niekiedy powodująca

bałam. [...] Wszystkie dzieci chciały chodzić o moich kulach [...]. Dobrze się uczyłam i dawałam odpisywać. Tak więc nie pamiętam siebie jako zakompleksionego, kalekiego dziecka. [...]

Jest Pani niepoprawną optymistką. A gdyby spojrziała Pani realistycznie na to, dokąd zmierza świat?

Świat donikąd nie zmierza. To my, ludzie, dokądś zmierzamy. [...] Niemożliwa jest taka dystrybucja dóbr, żeby wszyscy mieli po równo. Zawsze będą biedniejsi i bogatsi, to normalne. Chodzi jednak o to, żeby każdy człowiek miał możliwości rozwoju. Jeśli ma wodę i jedzenie, to jego życie nie ogranicza się już tylko do walki o przetrwanie, może myśleć o rozwoju.

Ktoś powie: „O, ta Ochojska to taka purytanka”. Ale tak nie jest. Cieszymy się życiem. Mamy tak wiele. [...]

Gotuje Pani?

Bardzo lubię. Przygotowuję dobrą caponate. [...] Robię ją dla przyjaciół.

Maluje się Pani?

Nie. Nie chce mi się. Mam nawet tusz do rzeź [...], już dawno go kupiłam i może ze dwa razy użyłam. [...]

Pomagając innym, uzależniamy się od nich?

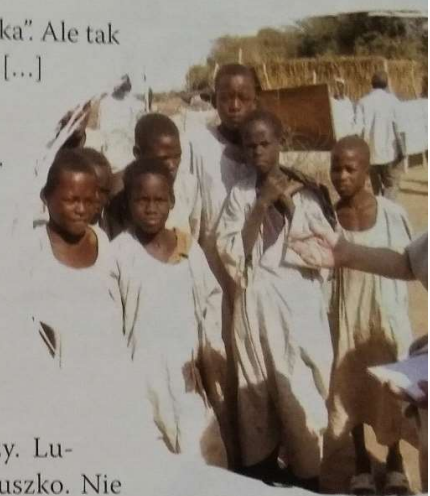
Pomaganie to sztuka, która wymaga wiedzy. Ludziom się wydaje, że mam takie dobre serduszko. Nie mam. Dobrym serduszkiem to można, jak się mówi, kota zagłaskać. Żeby naprawdę realnie pomagać, to trzeba się tego nauczyć.

Uważam, że jedną z form edukacji powinno być uczenie pomagania. [...] Bo jeżeli ktoś muś będziemy codziennie dawać 5 zł, żeby przeżył, to przyzwyczajamy go, że stałe wsparcie dostaje, i go od niego uzależnimy. Dlatego właśnie polska pomoc społeczna jest tak fatalna. Bo uzależnia, a przez to pogłębia biedę. Kolejne pokolenia przyjmują ten wzorec. Pomoc powinna wydobyć człowieka z problemu i dać mu możliwość samodzielnego życia. [...]

Gdyby była Pani prezydentem świata, umiałaby Pani rozwiązać problem głodu?

Wydaje mi się naiwnie, że tak. Ale wolę chyba taką naiwność niż cynizm czy bezradność, że nic się nie da zrobić. Bo często okazuje się, że jednak się da.

„Przekrój” nr 49 z 3 grudnia 2010

Janina Ochojska
w czasie misji w Sudanie

POLECENIA

1. Napisz charakterystykę Janiny Ochojskiej. Zwróć uwagę na takie wartości, jak: odpowiedzialność, niesienie pomocy, poczucie sensu życia, otwartość, rozsądek.
2. Ustosunkuj się do słów Janiny Ochojskiej: „Pomaganie to sztuka, która wymaga wiedzy. Oceń własne możliwości działania.

Andrzej Sobczak

Przeżyj to sam

poezja

Na życie patrzysz bez emocji
 Na przekór czasom i ludziom wbrew
 Gdziekolwiek jesteś w dzień czy w nocy
 Oczyma widza oglądasz grę

Ktoś inny zmienia świat za Ciebie
 Nadstawia głowę, podnosi krzyk
 A Ty z daleka, bo tak lepiej
 I w razie czego nie tracisz nic

Przeżyj to sam
 Przeżyj to sam
 Nie zamieniaj serca w twarde głaz
 Póki jeszcze serce masz

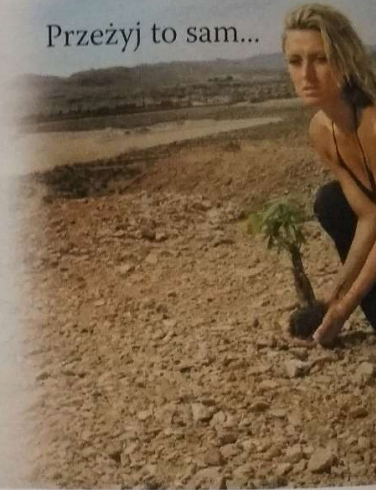

Słowa piosenki z repertuaru
 zespołu Lombard

Widziałeś wczoraj znów w
 Zmęczonych ludzi wzburz
 I jeden szczególnie wzrok twój
 Ogromne morze ludzkich

A spiker cedził ostre słowa
 Od których nagle wzbierał
 I począł w Tobie gniew kie
 I pomyślałeś: milczenia do

Przeżyj to sam...

POLECENIA

1. „Nie zamieniaj serca w twarde głaz/
 Póki jeszcze serce masz”.

Zadedykuj powyższy fragment tekstu społeczności szkolnej, do której skierowany jest z prośbą o pomoc dla potrzebujących.

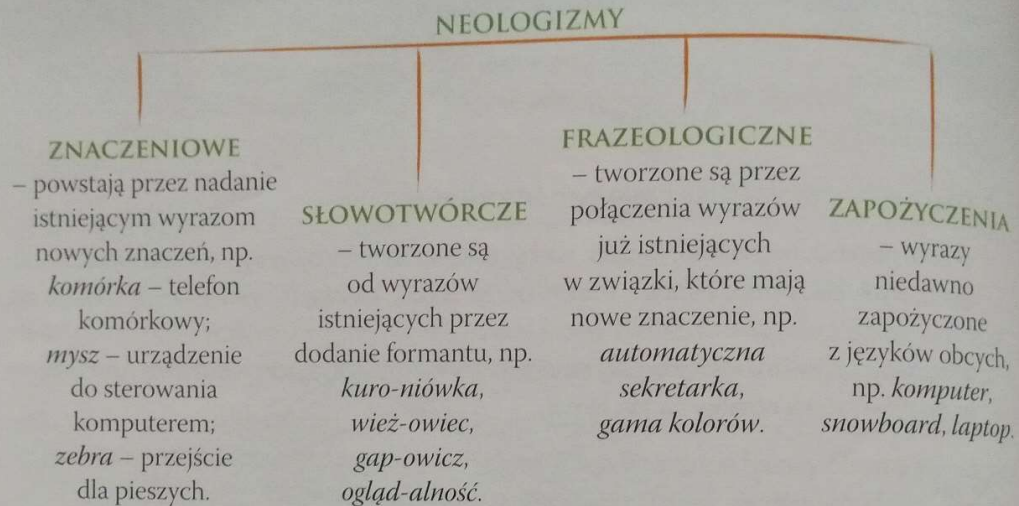
2. „Przeżyj to sam / Przeżyj to sam”. Co cię oburza? Co niepokoi? W jaki sposób chcesz zmienić świat?

LITERATURA WSPÓŁCZESNA ● Hasło epoki: *Niech zstąpi Duch Twój! I odnowi oblicze*

Neologizmy

Neologizmy to nowe wyrazy i związki frazeologiczne, utworzone z uwagi na potrzebę nazywania nowych przedmiotów, czynności, zjawisk, pojęć, zawodów, instytucji itp. Neologizmy wzbogacają słownictwo.

- Podaj po dwa przykłady zapożyczeń, neologizmów znaczeniowych, słowotwórczych i frazeologicznych.
- Wymień te wyrazy, które nie istniały w naszym języku przed pięćdziesięcioma laty i dziś uznawane są za neologizmy.
 ranking, samochód, market, radio, telewizor, chipsy, żarówka, bomba atomowa, internet, kablówka, miniwieża, samolot, skaner, telefon, widelki płac, pensja, komputer, walentynki, płyta DVD.
- Sprawdź w słowniku wyrazów obcych znaczenie wyrazów: *erudycja*, *fair-play*, *ewidentny*, *depilator* i zapisz je w zeszytcie.
- Znajdź w dowolnym dzienniku lub czasopiśmie kilka wyrazów obcych. Wyjaśnij ich znaczenie i dowiedz się, z jakich języków pochodzą. Możesz skorzystać ze słownika.
- Zastąp wyrazy zapożyczone wyrazami rodzimymi.
 - Idę z mamą do marketu.
 - Wieczorem spotykam się z kolegami w pubie.
 - Interesują mnie najnowsze trendy w modzie.
 - Nie lubię, gdy rodzice ingerują w moje sprawy.

Zapamiętaj! Unikaj w wypowiedziach wyrazów obcych, jeśli można je zastąpić polskimi odpowiednikami.

6. Sporządź w zeszycie rejestr wyrazów zapożyczonych, należących do następujących dziedzin.
a) Artykuły spożywcze , np. ketchup,	d) Film, telewizja, wideo , np. teledysk,
b) Nazwy lokali , np. Cafe-Bar,	e) Informatyka , np. enter,
c) Sport , np. surfing,	f) Muzyka młodzieżowa , np. singel.

7. Zapisz w zeszycie kilka nazw znanych ci zespołów muzycznych. Spróbuj wyjaśnić nazwę jednego z nich i pochodzenie tej nazwy.

8. Wyraż swój pogląd na temat neologizmów, które zostały umieszczone na metkach towarów. Czy słusznie nie przyjęły się w naszym języku?

cicho-stępy – tenisówki

wsuwki męskie – kaptcie

podgardle dziecięce – śliniaczek

zwis ozdobny męski – krawat

deszczochron – parasol

9. We fragmencie utworu odszukaj neologizmy. Powiedz, w jakim celu i w jaki sposób zostały utworzone.

Zapamiętaj! Neologizmy wzbogacają słownictwo, zastępują wyrazy zapożyczone, a także są jednym ze środków językowych w stylu artystycznym.

Stanisław Lem

Bajka o maszynie cyfrowej, co ze smokiem walczyła (fragmenty)

[...] władca Kybery [...] cenił nade wszystko cybernetykę [...]. Pięknie było na planecie, bo król nie tylko dekretem nakazywał to, co istniało dawniej, cybernetycznie doskonalić, ale i nowe całkiem wprowadzał ustawami porządku. Tak więc produkowano w jego królestwie cyberaki i cyberosy brzęczące, a nawet cybermuchy [...]. Szumiały na planecie cybergąszcz cybergajów, śpiewały cyberszafy i cybergęśle – a oprócz tych urzędów cywilnych dwakroć więcej było wojskowych, [...] dywizje cyberkaemów, ogromne cybermaty [...].

Poddani szemrali, gdy już zbyt wiele cyberwrogów niszczyło ich osady [...].

Posłał król zaraz na Księżyc całą

wyprawę zbrojną [...]. Słał król

na Księżyc generałów-cybera-

łów, pułkowników-cyberni-

ków, wysłał na sam koniec

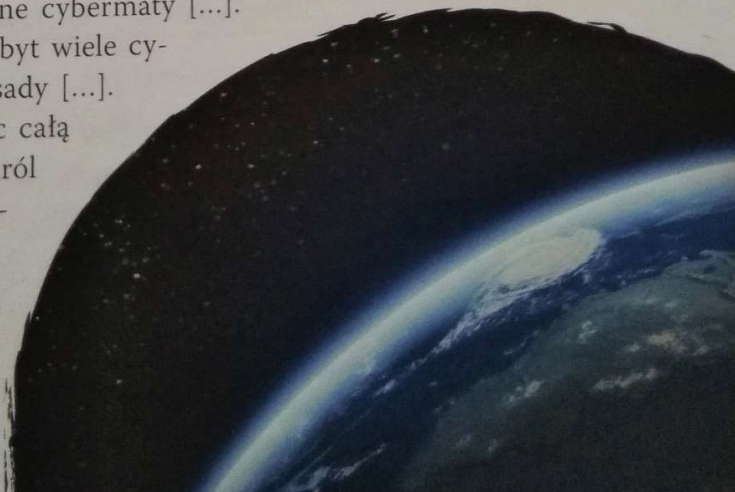
jednego cyberissimusa na-

wet, ale i ten niczego nie

dokonał [...].

Stanisław Lem

Cyberiada, Kraków 2001

Dziękuję

Monika Tomporek